

MRF 2023.223

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 19. september 2023, j.nr. 23/05375

Afvist, at lokal forening havde klageret over screeningsafgørelse efter miljøvurderingsloven og væsentlighedsvurdering efter kysthabitatbekendtgørelsen i forbindelse med Kystdirektoratets tilladelse til geotekniske undersøgelser i Odense Fjord, da foreningen efter vedtægterne vedrørte borgere på den modsatte side af fjorden ca. 3 km i fugleflugt fra boringerne.

Kystdirektoratet meddelte i marts 2023 tilladelse til at foretage geotekniske undersøgelser med boringer i Odense Fjord. Direktoratet fandt, at projektet ikke var omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 eller 2, og traf samtidig afgørelse om, at der ikke skulle udarbejdes konsekvensvurdering for projektet efter kysthabitatbekendtgørelsen (2020/654). Afgørelserne blev påklaget af en lokal forening, der bl.a. anførte, at bilag IV-arten marsvin fouragerede i projektområdet, og at boringerne ville påvirke arten negativt. Derudover anførte klager, at projektet ikke var undersøgt tilstrækkeligt, og at der skulle foretages en VVM-undersøgelse. I forbindelse med klagesagen havde klager indsendt foreningens vedtægter, hvoraf fremgik, at foreningen dækkede strækningen mod nord langs den vestlige side af Odense Fjord 3 km fra kysten og ind i landet. Det fremgik videre, at foreningen arbejdede for at beskytte, bevare og udvikle naturen i området. Miljø- og Fødevarerklagenævnet (formanden) fandt alene anledning til at behandle foreningens klageberet-

tigelse efter hhv. miljøvurderingsloven og kysthabitatbekendtgørelsen. For så vidt angik miljøvurderingsloven foretog nævnet en vurdering af, om foreningen havde den fornødne retlige interesse, jf. lovens § 50, stk. 1. Nævnet lagde til grund, at foreningen kun dækkede et bestemt område fra kysten og 3 km ind i landet, og at foreningen efter vedtægterne kun havde til formål at arbejde for, at de borgere, der boede i netop dette område, tidligt blev inddraget i kommunale beslutninger, der påvirker fjorden i dette område. Da projektområdet ikke lå inden for dette område, men vedrørte et område på den modsatte side af fjorden, og boringerne dermed ikke ville påvirke det område, som foreningen arbejdede inden for, fandt nævnet, at foreningen ikke havde den fornødne retlige interesse i sagens udfald. Nævnet afviste med samme begrundelse, at foreningen var klageberettiget efter kysthabitatbekendtgørelsens § 11, stk. 2, og afviste derfor i det hele at realitetsbehandle foreningens klage pga. manglende klageberettigelse.

Kommentar: Det burde have fremgået af nævnets afgørelse, efter hvilken bestemmelse i kystbeskyttelsesloven der var meddelt tilladelse, og hvad projektet nærmere gik ud på. Det kan ganske vist anføres, at manglen delvist kan tilskrives, at væsentlighedsvurderinger efter kysthabitatbekendtgørelsen er karakteriseret som selvstændige afgørelser, hvilket må anses for lovsjusk, som det er anført i kommentaren til **MRF 2022.300 Mfk**. Dette ændrer dog ikke ved, at nævnet burde have oplyst den præcise hjemmel for tilladelsen i kystbeskyttelsesloven. Konsekvenserne af nævnets begrundelse for afvisning af klageretten for den lokale forening er vanskelige at vurdere på baggrund af den algoritmebaserede anonymisering af afgørelsen.

Afvisning af klage over afgørelse om at geotekniske borer i Odense Fjord ikke er omfattet af reglerne i miljøvurderingsloven

23/05375

AFVISNING af klage over afgørelse om at geotekniske borer i Odense Fjord ikke er omfattet af reglerne i miljøvurderingsloven

AFVISNING AF KLAGE i sag om at der ikke skal udarbejdes konsekvensvurdering af projektet om geotekniske borer i Odense Fjord

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse efter miljøvurderingslovens § 50, stk. 1, jf. § 49, stk. 1,[1] og habitatbekendtgørelsen for søterritoriets § 11, stk. 1, jf. § 11, stk. 2.[2]

Miljø- og Fødevarerklagenævnet afviser at realitetsbehandle klage over Kystdirektoratets afgørelse af 31. marts 2023 om, at geotekniske borer i Odense Fjord i farvandet ved [F1] og [F2], ikke er omfattet af reglerne i miljøvurderingsloven.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet afviser at realitetsbehandle klage over Kystdirektoratets afgørelse af 31. marts 2023 om, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering af projektet om geotekniske borer i Odense Fjord i farvandet ved [F1] og [F2].

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet[3] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.[4] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. miljøvurderingslovens § 54, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet

Afgørelserne er den 28. april 2023 påklaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af en lokal forening. Klager har den 5. juli og 13. september 2023 indsendt supplerende bemærkninger.

Klager har anført, at

- støj fra de geotekniske borer vil påvirke ekkolokalisering, kommunikation og fødesøgning for bilag IVarten marsvin,
- de geotekniske borer går i mod samfundets indsats om at reetablere ålegræs i Odense Fjord, og
- der skal foretages en VVMundersøgelse, inden de geotekniske borer går i gang.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1. Området

Projektområdet ligger på den modsatte side af Odense Fjord ca. 3 km øst for Skovløkkeområdet i fugleflugt. Mellem Skovløkkeområdet og projektområdet er Odense Fjord.

2.2. Den påklagede afgørelse

Kystdirektoratet har den 31. marts 2023 meddelt tilladelse til at foretage geotekniske undersøgelser i farvandet ved [F1] og [F2]. Det fremgår af afgørelsen, at Kystdirektoratet har vurderet, at projektet ikke er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 eller 2, og at der ikke skal udarbejdes konsekvensvurdering for projektet efter reglerne i habitatbekendtgørelsen for søterritoriet.

Ifølge ansøgningsmaterialet skal borerne udføres på søterritoriet ud for den nordlige del af [F2], øst for den nuværende sejlbrende fra industriparken, ved [F3] og ud til [F4].

2.3. Klagens indhold

Klager har anført, at bilag IV-arten marsvin fouragerer i Odense Fjord. Arten er meget lydfølsom, og undervandsstøj fra de geotekniske borer vil påvirke artens ekkolokalisering, kommunikation og fødesøgning.

Klager har anført, at projektet ikke er i overensstemmelse med samfundets indsats om at reetablere ålegræs i Odense Fjord.

Klager har endvidere anført, at de geotekniske borer ikke er tilstrækkeligt undersøgt, ligesom at der skal foretages en VVM-undersøgelse af projektet, inden det går i gang, da projektet vil påvirke fjordmiljøet.

Klager har desuden anført, at de geotekniske borer i en allerede presset fjord ikke kan sammenlignes med lignende undersøgelser på land. Derudover har klager anført, at det er vigtigt at kende det rigtige antal borer.

Klager har desuden indsendt foreningens vedtægter, hvoraf det bl.a. fremgår:

”§ 1. Navn og område

Foreningens navn er [forening1]

Området som foreningen dækker er [F5] samt strækningen mod nord langs den vestlige side af Odense Fjord 3 km fra kysten og ind i landet(kystnærhedszonen).

§ 2. Formål

Vi beskytter, bevare og udvikler naturen i området

Vi er en seriøs og ambitiøs funderet forening, der arbejder for at politikere, forvaltning og øvrige interessenter samarbejder aktivt med os om at beskytte, bevare og udvikle naturen i området.

Som dermed også skaber rammer for, at området er et attraktivt sted at bo for borgere, der netop tilvælger området på grund af naturen.

Vi bidrager aktivt med ideer til hvad naturarealerne i området kan/skal bruges til.

Vi arbejder for at borgere, der bor i området, har indflydelse på genopretning og udvikling af naturen i området.

Vi arbejder for at borgere, der bor i området, tidligt inddrages i kommunale beslutninger, der påvirker naturen, landskabet og fjorden i området herunder ved større anlæg og industribyggeri.

Vi arbejder for at hjælpe de borgere, der vil blive påvirket negativt af skæmmende og store, industrielle og/eller industrilignende anlæg samt forurenende aktivitet i øvrigt, hvor de vil være til skade for naturen og/eller til gene for områdets beboere.

Vi vil understøtte og hjælpe Nordfyns kommune og øvrige interessenter med at udvikle og forbedre miljøet i området.”

2.4. Kystdirektoratets bemærkninger til klagen

Kystdirektoratet har den 2. maj 2023 til klagen bemærket, at Kystdirektoratet ikke har dokumentation eller andre oplysninger om borgerforeningens klageberettigelse.

Kystdirektoratet har bemærket, at foreningen afgav høringsvar i løbet af den offentlige høringsperiode. På den baggrund er afgørelsen tilsendt foreningen til orientering. Kystdirektoratet har i den forbindelse bemærket, at det ikke er et udtryk for, at Kystdirektoratet har taget stilling til foreningens klageberettigelse.

Kystdirektoratet har derudover henvist til afgørelsen som helhed, da klagepunkterne er adresseret og vurderet deri.

2.5. Andre bemærkninger til klagen

Bygherre har den 11. maj 2023 til klagen anmodet om, at klagen ikke tillægges opsættende virkning.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1. Miljø- og Fødevarerklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Kystdirektoratets afgørelse af 31. marts 2023 indeholder tre afgørelser, idet der er truffet afgørelse kystbeskyttelsesloven, habitatbekendtgørelsen for søterritoriet og miljøvurderingsloven.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har på baggrund af klagepunkterne forstået klagen således, at det er afgørelsen efter miljøvurderingsloven og afgørelsen efter habitatbekendtgørelsen for søterritoriet, der er påklaget, da der ikke er klagepunkter, som vedrører afgørelsen efter kystbeskyttelsesloven.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle følgende:

1. Klageberettigelse efter miljøvurderingsloven
2. Klageberettigelse efter habitatbekendtgørelsen for søterritoriet

Efter Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering er der ikke med klagen i øvrigt fremkommet oplysninger om forhold, der kan føre til, at der gives medhold i klagen.

2. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

1. Ad 1) Klageberettigelse efter miljøvurderingsloven

Ifølge miljøvurderingslovens § 50, stk. 1, kan afgørelser efter lovens § 49, stk. 1, jf. § 21, påklages af enhver med retlig interesse i sagens udfald og landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelse af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Afgørelser, som en myndighed, jf. miljøvurderingslovens § 17, træffer om, at et projekt ikke er omfattet af og ikke skal behandles efter miljøvurderingsloven, kan også påklages, jf. nævnets praksis.

Udtrykket retlig interesse er ikke nærmere defineret i miljøvurderingsloven. Miljø- og Fødevareklagenævnet finder imidlertid, at afgrænsningen af, hvem der er klageberettiget, må afhænge af de intentioner, der ligger bag miljøvurderingslovens bestemmelser om miljøvurdering af konkrete projekter. Formålet med en miljøvurdering er, at der under inddragelse af offentligheden tages hensyn til projekters sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, flora, fauna, jordbund, jordarealer, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser og arkitektonisk og arkæologisk arv, større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker og ressourceeffektivitet og det indbyrdes forhold mellem disse faktorer, jf. miljøvurderingslovens § 1, stk. 2. Miljøvurderingsloven fastlægger endvidere, at der skal ske en bred inddragelse af offentligheden, og udgangspunktet er derfor, at der er en tilsvarende vid adgang til at klage.

En sådan fortolkning følger ligeledes af VVM-direktivets artikel 11, stk. 1, [5] og Århus-konventionens art. 9, stk. 2, [6] hvorefter det skal sikres, at medlemmerne af den berørte offentlighed, som har tilstrækkelig interesse, har adgang til at klage. Ved den "berørte offentlighed" skal der efter artikel 1, stk. 2, litra e, forstås den del af offentligheden, som er berørt af, kan blive berørt af eller har en interesse i miljøkonsekvensvurderingen. Tilsvarende følger af Århus-konventionens artikel 2, stk. 5. Af formuleringen "tilstrækkelig interesse", følger dog, at ikke enhver, der henhører under "den berørte offentlighed", er klageberettiget.

En retlig interesse må normalt antages at foreligge hos personer, erhvervsdrivende eller foreninger med tilknytning til det område, hvor det påtænkte projekt ønskes etableret, da de som udgangspunkt vil være en del af den berørte offentlighed og have en tilstrækkelig interesse.

I vurderingen af, om der foreligger en tilstrækkelig interesse, indgår særligt afstanden mellem projektområdet og klagers ejendom eller bopæl sammenholdt med de genevirkninger, som projektet måtte indebære for klager.

En ideel interesse i natur og miljø, herunder en generel interesse i sagens udfald, der alene er moralsk, politisk eller følelsesmæssigt motiveret, kan ikke anses for en tilstrækkelig interesse i miljøvurderingslovens forstand.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at klager ikke har den fornødne retlige interesse i sagens udfald, og at klager dermed ikke er klageberettiget. Nævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at klager er en forening, der dækker området ved [F6] fra kysten og 3 km ind i landet, og at klager efter vedtægterne bl.a. har til formål at arbejde for, at borgere, der bor i området, tidligt inddrages i kommunale beslutninger, der påvirker bl.a. fjorden i området. Nævnet har desuden lagt vægt på, at området, som klager efter vedtægterne dækker, ligger på den modsatte side af fjorden ca. 3 km i fugleflugt fra boringerne, og at boringerne bl.a. som følge af afstanden ikke vil medføre påvirkninger i den del af fjorden, som klager har tilknytning til.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker i øvrigt, at der med afgørelsen i denne sag ikke er taget stilling til, hvorvidt klager vil være klageberettiget i forhold til en eventuel senere afgørelse om udvidelse af sejlrenden i henhold til miljøvurderingsloven.

Ad 2) Klageberettigelse efter habitatbekendtgørelsen for søterritoriet

Ifølge habitatbekendtgørelsen for søterritoriets § 11, stk. 2, kan afgørelser efter bekendtgørelsens § 3, stk. 1, påklages af afgørelsens adressat, enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagen, lokale foreninger, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, samt af landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø eller varetagelse af væsentlige rekreative interesser og/eller brugerinteresser inden for arealanvendelse

At have en "væsentlig individuel interesse" i sagens udfald betyder, at man skal være berørt af afgørelsen i en vis kvalificeret grad, eller at man kan blive påvirket af afgørelsen i et vist omfang. Denne påvirkning skal være speciel i sammenligning med den påvirkning, som afgørelsen vil have for alle og enhver inden for en større personkreds. En mere almindelig interesse, herunder en ideelt betonet interesse, i et områdes natur- og miljøforhold eller en mere indirekte interesse vil ikke i sig selv kunne begrunde klageberettigelse.

Klageretten omfatter således ikke uden videre naboer eller beboere i det pågældende område i almindelighed, medmindre de i den konkrete sag har en væsentlig individuel interesse.

Ved vurderingen af om en lokal forening er klageberettiget efter habitatbekendtgørelsen for søterritoriet, lægges vægt på om den interesse, som klager vil varetage, ligger inden for rammerne af de hensyn, som foreningen efter sine vedtægter har til formål at varetage.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at klager ikke er klageberettiget. Nævnet har lagt vægt på, at de anførte klagepunkter vedrører forhold af enten ideel interesse eller forhold, som gælder generelt for beboere i området. Nævnet har i denne vurdering lagt vægt på, at klager ikke har en væsentlig interesse i sagen, da det følger af klagers vedtægter, at klager har som formål at beskytte, bevare og udvikle naturen i området ved [F7], samt strækningen mod nord langs den vestlige side af Odense Fjord og 3 km fra kysten og ind i landet, og at det ansøgte projektområde dermed ikke er omfattet af det område, som foreningen ønsker at beskytte.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevarerklagenævnet afviser at realitetsbehandle Kystdirektoratets afgørelse af 31. marts 2023 om, at geotekniske boringer i Odense Fjord nær Odense Havn, ikke er omfattet af reglerne i miljøvurderingsloven.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser at realitetsbehandle klage over Kystdirektoratets afgørelse af 31. marts 2023 om, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering af projektet om geotekniske borer i Odense Fjord i farvandet ved [F1] og [F2].

[1] Lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

[2] Bekendtgørelse nr. 654 af 19. maj 2020 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter for så vidt angår kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet.

[3] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[4] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[5] EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet, der er ændret ved EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2014/52/EU af 16. april 2014.

[6] Århus-konventionen af 25. juni 1998 om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet.

Sag:

23/05375

Dato:19. september
2023.**Emner:**

Miljøvurdering af ...

Miljø- og Fødevareklagenævnet (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>) •
Nævnenes Hus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • mfkn@naevneneshus.dk
(<mailto:mfkn@naevneneshus.dk>)
Tilgængelighedserklæring (<https://www.was.digst.dk/mfkn-naevneneshus-dk>)